

§ 11

Rapport om skolors arbete med sex- och samlevnadsundervisningen

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner redovisningen av uppdraget om översyn av sex- och samlevnadsundervisningen i stadens skolor.
2. Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att vidareutveckla stödet i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 2 juli 2021, dnr 1.3.2-4986/2021.

Kommunfullmäktige har gett utbildningsnämnden i uppdrag att genomföra en översyn av sex- och samlevnadsundervisningen. Översynen har genomförts som en studie på ett urval grund- och gymnasieskolor. På samtliga skolor framkommer flera exempel på att lärarna i olika utsträckning integrerar sex- och samlevnadsundervisning i sin respektive ämnesundervisning. Många lärare känner sig trygga i arbetet. Översyn visar samtidigt att det varierar mellan skolorna i vilken utsträckning de anser sig erbjuda en sex- och samlevnadsundervisning av god kvalitet.

Flera utvecklingsområden har identifierats för utvecklingsarbetet, bland annat behövs tydliga förväntningar på det samlade uppdraget inom sex- och samlevnadsundervisningen. Arbetet med sexualitet, samtycke och relationer behöver hållas ihop med skolans värdegrundsarbete. Inom grundskole- och gymnasieavdelningarna finns ett stödmaterial anpassat för olika årskurser och skolformer. I enlighet med uppdraget om att särskilt informera om sex och samlevnad med fokus på samtycke i stadens skolor planerar förvaltningen att under hösten genomföra en kampanj riktad till skolor och elever. Förvaltningen kommer även fortsatt att informera skolorna om förändringarna i läroplanerna och att medel går att söka för att utveckla arbetet med undervisning inom området sexualitet, samtycke och relationer.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner redovisningen av översynen och ger förvaltningen i uppdrag att vidareutveckla stödet, i enlighet med detta tjänsteutlåtande.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av avdelningen för utveckling och

samordning i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med de fackliga organisationerna den 17 augusti 2021. Ärendet har också behandlats vid funktionshinderrådets sammanträde den 18 augusti 2021.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner redovisningen av uppdraget om översyn av sex- och samlevnadsundervisningen i stadens skolor.
2. Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att vidareutveckla stödet i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Kadir Kasirga m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Vi tackar förvaltningen för svaret och instämmer med de områden som förvaltningen ringat in som utmaningar.

Ämnet sex- och samlevnadsundervisning är uppenbart ett område där vi som kommun behöver göra en större satsning på än vad som tidigare gjorts. Vi har tidigare lyft farhågor gällande detta område då det så tydligt visats sig råda stora skillnader i vilken utsträckning som skolorna tar sig an ämnet och den brist på insyn som funnits gällande detta.

Innan sommaren presenterades en avhandling gällande våld i kärleksrelationer bland unga skriven av Sibel Korkmaz Youth Intimate Partner Violence in Sweden: Prevalence and Young People's Experiences of Violence and Abuse in Romantic Relationships

Avhandlingen visade att nästan 60 procent av ungdomarna mellan 15 och 19 år varit utsatta för någon form av fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld av en partner i en kärleksrelation. Våldet sker såväl i skolan som i hemmet platser där vuxna ofta finns närvarande.

En studie från Nationellt centrum för kvinnofrid visar på hur unga hbtqi-personer riskerar att utsättas för våld, hot, mobbing, diskriminering och trakasserier i större utsträckning än andra unga. Där pekas skolmiljön men även det egna hemmet ut av

unga hbtqi-personer som otrygga platser i högre grad jämfört med andra unga. Studien visar också på att transpersoner är utsatta för våld och sexuella övergrepp i högre grad än unga homo- och bisexuella cispersoner. Detta till följd av särskilt utbredd stigmatisering, diskriminering och isolering.

Ett stort orosmoment är det faktum att merparten av skolorna, oavsett skolform, gett uttryck för att det saknas en tydlig bild och en gemensam definition vad ämnet ska vara och innehålla på skolan. Extra oroväckande då sex- och samlevnadsundervisningen utöver kunskap om sexualitet och sexuell hälsa också har som syfte att stärka elevernas självkänsla och kunna göra medvetna val just rörande sin hälsa, sina relationer och sin sexualitet. Ett annat stort orosmoment är de stora brister i undervisningen om normer och hbtqi som påvisas. Extra allvarligt med tanke på den statistik som presenterats ovan.

Elevhälsan har identifierats ha en värdefull strategisk roll när det gäller att implementera sex- och samlevnadsundervisningen med värdegrundsarbetet på skolan. Ändå råder det tyvärr stora skillnader i vilken utsträckning som skolorna tar in elevhälsan i arbetet. Vidare visar de positiva effekterna av HBTQ-certifiering på sex- och samlevnadsundervisningen att det är ett arbete som behöver stärkas inom staden och fler skolor bör ges möjligheten att certifieras.

För att möta de framtida utmaningarna behövs det både mer resurser och en betydligt starkare politisk vilja för att kunna stärka arbetet framöver när staden går vidare med rapportens resultat. Det är viktigt att den här rapporten inte läggs i byrålådan utan att staden omgående börjar arbeta med de identifiera utvecklingsområdena.